

Getuigenis van een onversneden rooms-katholiek

Drs. H. F. Massink

Een nieuwe verzameling krantenstukjes van Antoine Bodar is in druk verschenen. De titel van deze bundel, "Klokkenluider van Sint Jan", is veelzeggend. Bodar typeert zichzelf ermee. In deze bundel maakt hij duidelijk waarom hij niet langer dienst kon doen in Den Bosch. Bodar verzet zich in en buiten de kerk tegen een christendom waaruit de verticale dimensie verdwijnt.

Wie het werk van Bodar kent, zal in deze bundel niet veel nieuwe inzichten tegenkomen. De vraag rijst dan ook wat publicatie van deze bundel voor doel heeft. Is het een vorm van ijdelheid om in de publiciteit te treden? Of is het zijn missie om de "Bosschenaren en andere Brabanders" aan wie het boek is opgedragen te confronteren met de waarheid?

Laten we dat laatste aannemen. Vanuit dat vertrekpunt zien we hoe Bodar een poging doet om klassieke waarden en geloofsinhouden te verdedigen. Hij positioneert zich als conservatief. Dat is iemand, zo zegt hij zelf, die het geloofsgoed bewaart dat van geslacht tot geslacht wordt overgeleverd.

Bij die positiekeuze kiest Bodar voor duidelijkheid. Die duidelijkheid ontspringt, zo zegt hij zelf, aan het geloof dat hij als genadegave van God ontvangt. Die duidelijkheid verkiest hij ook in zijn functie als plebaan van de Sint Jan in Den Bosch. Als plebaan was hij in plaats van de bisschop verantwoordelijk voor de leiding van de gemeente die bij de kathedraal hoort.

De kerkgangers in Den Bosch hebben de duidelijkheid van Bodar misverstaan. Hij heeft zelf nadrukkelijk aangegeven dat hij de verkondiging van de boodschap tot zijn centrale taken rekent. Anderen hebben daarvan gemaakt dat hij het pastorale werk van minder betekenis zou achten.

Door de duidelijke binding aan de traditie kan ook de Mariacultus niet ongenoemd blijven. Wel waarschuwt Bodar zeer nadrukkelijk voor de populaire uitwassen daarvan. Uitwassen die ertoe leiden dat niet Christus centraal staat, maar Zijn moeder. Evenwel is de fundering van de Mariaverering door de schrijver allerminst overtuigend. Als Johannes Maria in zijn huis opneemt (Johannes 19:26, 27), zou dat betekenen dat hij haar "in zijn geloofsleven, in zijn wezen" opneemt.

Niet iedereen waardeerde het leiderschap van Bodar in Den Bosch. De Bosschenaren hadden een andere plebaan voor ogen, evenals de vrijwilligers van de kathedrale gemeenschap. Dat verschil komt naar voren als Bodar met ironie over hen spreekt. Zij zijn het "die carnaval verkiezen boven Kerst", "die een langere preek, met de Bijbel als bron, niet verdragen" en "die niet of nauwelijks de diensten bijwonen."

Als bijlage in het boek is een "Adviesnota van beleid voor Sint Jan" opgenomen. Dit niet eerder gepubliceerde stuk bevat de idealen van Bodar rond de Sint Jan. Zijn inzichten omtrent de inrichting van het gebouw, de catechese, de viering van de sacramenten, de wijze van het pastoraat en het bestuur van de kathedraal kregen zo weinig steun, dat hij ontslag vroeg. En kreeg.

Dit boek confronteert ons opnieuw met een onversneden rooms-katholiek. Er blijft een diep verschil van inzicht op meerdere punten met de reformatorische belijdenis. Tegelijkertijd doet zijn aandacht voor het geloof in de Christus der Schriften weldadig aan. De manier waarop hij, tegenover de Bosschenaren en Brabanders, maar ook tegenover ongelovige landgenoten, daarvan getuigt, verdient reformatorische navolging.

N.a.v. "Klokkenluider van Sint Jan", door Antoine Bodar; uitg. Anthos, Amsterdam, 2004; ISBN 90 414 0892 4; 155 pag.; 16,95.